

NOVÝ ORIENT ABSTRAKTY

ODBOURNÝ
ČTVRTLETNÍK
ORIENTÁLNÍHO
ÚSTAVU AV ČR
ROČNÍK 71/2016

1

CENA 80 Kč

Islám a vztahy mezi muslimy a křesťany v Etiopii

JAN ZÁHOŘÍK

Tato studie se zabývá vztahy mezi muslimy a křesťany a vzestupem islámského reformismu v Etiopii v uplynulých letech. Obě náboženské komunity spolu žily po staletí v míru a sdílely společné kulturní a sociální prostředí. V nedávné a současné době však vzhledem k různým faktorům sledujeme dosud nevídaný vzestup náboženského radikalismu, který nejen ohrožuje vztahy mezi muslimy a křesťany, ale zároveň má též vliv na podobu nacionalismu v Etiopii, neboť etnická identita se utkává s identitou náboženskou.

Islámský stát – radikální náboženská ideologie, či účinná mocenská strategie?

ADÉLA JIRÁNKOVÁ

Organizace Islámský stát se v současné době stala vysoce medializovaným bezpečnostním tématem. Jedním z důvodů, proč se Islámský stát stal fenoménem současnosti je jeho radikální salafisticko-džihádistská ideologie. Předkládaný článek se zabývá tématy, která stojí na pozadí ideologie Islámského státu a jejího šíření. Skrze zkoumání obecného pojetí státu v islámu a islámského práva ukazuje, že Islámský stát si vytvořil svoji vlastní radikální interpretaci islámu, která je často velmi vzdálená původním fundamentům islámu či je dokonce v jejich protikladu. Článek pak dochází k závěru, že radikální ideologie Islámského státu posílená o eschatologické a apokalyptické myšlenky a v neposlední řadě také o rozsáhlé teritoriální zisky dělá z organizace Islámský stát skutečnou hrozbu globální bezpečnosti.

Obraz kouření v současném indonéském mediálním prostoru

FILIP HAKEN

Kouření představuje v současnosti jeden z palčivých civilizačních problémů vzbuzujících bouřlivé diskuze. Indonésie jako jedna z nemnoha zemí světa vzdoruje obecnému trendu, v jehož rámci většina zemí světa zavádí přísná restriktivní opatření proti kouření ve všech myslitelných oblastech, a staví tak samu sebe do vysoce pozoruhodné až kontroverzní pozice. Regulace kouření sice existují, ale jejich intenzita je extrémně nízká, a to i včetně regulací mediálního prostoru. Tento článek se zabývá mediálním obrazem kouření a analyzuje prostředky, které formují jeho pozitivní podobu, jmenovitě reklamu a sponzorství poskytované tabákovými společnostmi. Pozornost též věnuji několika nejviditelnějším formám mediální antitabákové kampaně, které vytvářejí opozici k silně pozitivní kampani.

Pozdně antické texty z Egypta. 70 let od objevu koptských rukopisů v Hamra Dúmu u Nag Hammádí

WOLF B. OERTER

Objev koptských rukopisů v Hamra Dúmu u Nag Hammádí v Horním Egyptě před sedmdesáti lety zasáhl odborný svět jako opravdová bomba. Jednalo se o netušený nález koptských textů ze 4.–5. století, jejichž význam spočívá v tom, že se v nich zrcadlí celá škála dobových náboženských a filozofických myšlenek: představ gnostických, křesťanských a hermetických. Dosud se vycházelo, nehledě na několik gnostických původních textů, především z dochovaných zpráv církevních otců i herezeologů. A tak nález rukopisů, prezentovaný jako „gnostická knihovna z Nag Hammádí,“ vyvolal velká očekávání. Usilovný multidisciplinární výzkum, uskutečňovaný v posledních desetiletích po celém světě, poskytl modifikovaný pohled na tyto texty.

Dévadásí v historii klasického indického tance bharatanátjam

SIMONA LEVÁ JANDOVÁ

Přestože je bharatanátjam velmi populární, o jeho skutečné historii se toho ví poměrně málo. Tento článek nachází hlavní důvod v jeho původu v umění dévadásí, chrámových tanečnic a kurtizán, který dodnes budí rozpaky. Článek načrtne společenskou atmosféru tzv. tanečního obrození a faktory, které proměnily opovrhované umění kurtizán v uznávaný národní tanec. Dále rozebírá, které aspekty bharatanátjam pochází přímo z odkazu dévadásí a které jsou inovacemi z doby tanečního obrození.

Granátové jablko jako lék, symbol kultu plodnosti a znak elity starověkého Předního východu

DAVID RAFAEL MOULIS

Granátovník byl na starověkém Předním východě ceněn nejen pro jeho estetickou krásu, ale také pro jeho léčivé účinky. V tomto článku dochází k pozorování toho, jak se strom a jeho plody postupně šířily oblastí Předního východu a jakou měly funkci či užití v jednotlivých kulturách. Ačkoliv se objevuje v hrobech, na kultických, uměleckých i užitných předmětech, vždy se jedná o nějakou formu spojení s plodností, prosperitou či životem, potažmo se smrtí. Jen malá část nálezů se dá charakterizovat jako soukromé vlastnictví jednotlivců. Pokud ano, v mnohých případech se jedná o majetek elity.

Anna Blechová a Alois Musil

TOMÁŠ SADÍLEK

Článek popisuje život slečny Anny Blechové, sekretářky prof. Musila, který téměř celý, dalo by se říct beze zbytku, věnovala spolupráci s Aloisem Musilem. A to nejen v době aktivní spolupráce, ale později i po jeho smrti, kdy se zabývala zpracováním jeho odkazu a zachované korespondence včetně dokumentů. Přestože pracovala velmi tvrdě a často v nevyhovujících podmínkách, její vrozená inteligence, pracovitost, spolehlivost a píle jí pomáhaly všechny těžkosti překonat. Pro Aloise Musila byla sekretářkou a stenotypistkou a později se starala nejen o jeho domácnost, ale také pečovala o jeho zdraví. Jak sám Musil přiznal, byla pro něj neocenitelnou spolupracovnicí, bez níž by tolik práce nezvládl. Oprostila ho od běžných starostí, které by mu jinak zneprůjemňovaly život a nedovolovaly by mu se plně věnovat vědecké práci. Podle vlastního vyjádření hodnotila Blechová svůj život velmi pozitivně s tím, že přes velkou pracovní zatíženost byl pro ni šťastný a naplněný poznáváním nového s možností se sebevzdělávat.

Anna Blechová!